МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософський
Кафедра філософії

Затверджено
На засіданні кафедри філософії
факультету філософського
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1від 30.08 2019 р.)
Завідувач кафедри філософії

докт. філос. наук, проф. Карась А. Ф.

Силабус з навчальної дисципліни
«Філософія під впливом глобальних викликів»
третього освітньо-наукового рівня вищої освіти
для здобувачів спеціальності 033-філософія

(очна форма навчання)

Львів 2017 р.

СИЛАБУС КУРСУ професора Карася А. Ф.
ФІЛОСОФІЯ ПІД ВПЛИВОМ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ
(2019-2020 навчальний рік)

Назва курсу	**ФІЛОСОФІЯ ПІД ВПЛИВОМ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ**
Адреса викладання курсу	М.Львів вул.. Університетська,1 ауд. 301
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра філософія
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03 – гуманітарні науки; 033- філософія
Викладач	Професор Карась А. Ф., доктор філософських наук
Контактна інформація викладача	anatolijkaras@yahoo.com, anatoliy.karas@lnu.edu.com
Консультації по курсу відбуваються	Понеділок 11.00-12.00. вул. Університетська,1, а.316; також консультації за попередньою домовленістю через Skype (для узгодження часу писати на електронну пошту: anatolijkaras@yahoo.com)
Інформація про курс	Дисципліна «Філософія у світлі сучасних викликів» є нормативною для спеціальності 033 – філософія, освітньої програми третього рівня (аспірантура); викладається у п'ятому семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). http://filos.lnu.edu.ua/department/filosofiji - електронна сторінка кафедри філософії ЛНУ імені Івана Франка

Анотація курсу	**Курс передбачає** створення системи знань, обумовлених актуальними потребами сучасного розвитку людства, тенденціями і процесами, викликаними проблемами глобалізації і формуванням інформаційного суспільства. У світлі і тіні сучасних викликів виникає запит на критичне переосмислення класичної філософії в усіх її предметних складових. Підкреслю, що це означає не відкидання філософської спадщини, але, спираючись на неї та на історичну пам'ять, спонукає опановувати принципово новими формами філософської рефлексії, покликаної до конструювання спільної етичної основи світового цивілізаційного розвитку. У курсі, з одного боку, окреслюються дискурсивно-наративні та парадигмальні перешкоди, які заважають знаходити адекватні відповіді на сучасні виклики, а з іншого – пропонується стратифікація загроз, які стоять перед людством, і осмислюються гуманітарні та інтелектуальні можливості їхнього подолання. Ми спробуємо окреслити провідні ідеї сучасної філософії, як теоретичної форми глобальної свідомості, що формується як інтелектуальна здатність розв'язувати сучасні екологічні, соціальні і культурні проблеми сталого розвитку людства, обумовлюванні практичними потребами мирного співіснування і теоретичними завданнями подолання антиномічного протистояння між різними епістемологічними схемами й інтерпретативними парадигмами розуму. Контекстуально цей курс належить до напряму практичної філософії.
Мета і завдання курсу	• *Мета* навчальної дисципліни полягає в тому, щоб, окресливши сучасні ключові виклики і загрози, які стоять перед людством в гуманітарній, культурній і світоглядній сферах, запропонувати уявлення про філософські підходи, що прагнуть подолати інтелектуальну кволість та інерційні пастки розуму і привести до переусвідомленого розуміння реальності, природи людини і соціально-цивілізаційних перспектив відповідального розвитку. • *Завданнями курсу є*: (а) окреслення ключових загроз, що стоять перед людством, і викликів – перед філософією**;** (б) переосмислення філософії під впливом еко-етики, як «ойкосу», придатного для благодатного спільного людського розвитку; (в) подолання світоглядного протиставлення природи і культури, матерії і духу, розуму та емоцій, природознавства і гуманітаристики; (в) формування нових екологічних передумов для філософської рефлексії в її здатності до критичного аналізу дійсності і її когнітивної інтерпретації, контекстуальної до відповідальної практичної діяльності. • *Освітньою метою* курсу є формування філософської рефлексії і доброчесної та відповідальної етики на основі засвоєння екологічної культури мислення.

Література для вивчення дисципліни	Курс забезпечений базовою літературою. Засвоєння матеріалу відбувається на основі опрацювання низки статей і монографій англійською мовою, перекладених українською і написаних в Україні. *Frans de Waal.* The Age of Empathy. USA, 2009. 294 p. *Karas, A.* Civil Feelings as the Civilizational Capital. *Modern Philosophy in the Context of Intercultural Communication*: collective monograph. Lviv-Toruń:Liha-Pres. 2019. P. 73-106. doi: https://doi.org/10.36059/978-966-397-173-5/73-106 *Karas, A. F.* From practical reason to practical philosophy: implication of the presence of civil status. *Comprehension of the formation of the world in different philosophical approaches*: collective monograph. Lviv-Toruń : Liha-Pres, 2019. P. 192-217. DOI https://doi.org/10.36059/978-966-397-145-2/192-217 *Lakoff George, and Johnson Mark.* Philosophy in the Flesh: The Embodied Mind and Its Challenge to Western Thought. New York: Basic Books, 1999. *Rifkin Jeremy*. The Empathic Civilization. The Race to Global Consciousness in a World in Crisis. New York, Penguin Group, 2009. 674 p. *Бьолер Д.* Відповідальність за майбутнє з глобальної перспективи. Пер. з нім. К.: Стилос, 2014. 157 с. Гайдегер М. Європейський нігілізм. П'ять головних рубрик в думках Ніцше // Хайдеггер М. Время и бытие: Статьи и выступления. Москва: Республыка, 1993. с. 63-177. *Глюксман А.* Достоєвський на Мангеттене. Пер. з франц. Екатеринобург, 2006. 224 с. *Гьосле Вітторіо*. Практична філософія в сучасному світі. Пер. з нім. А. Єрмоленка.К.:Лібра,2003.248 с. *Ґелнер Е.* Розум і культура. К.: Акта, 2004. С. 90-176.. *Єрмоленко А. М.* Соціальна етика та екологія. Гідність людини-шанування природи. К.: Лібра, 2010. 416 с. *Йонас Г.* Принц відповідальності. У пошуках етики для технологічної цивілізації. Пер. з нім. К.: Лібра, 2001. 400 с. *Карась А.* Цивілізаційний проект розгортання громадянської ідентичності в контексті "утіленого розуму" // Філософія фінансової цивілізації: зб. наук. пр.; відп. ред. З. Е. Скринник. К. : УБС НБУ, 2015. С. 70–93. *Карась А.* Громадянське чуття – чинник порозуміння і розвитку // Діалог і порозуміння для європейської і світової спільнот. Колект. монографія. Львів: ЛНУ ім. І. Франка. С. 21-41. *Ланюк Є.* Постправда як чинник симулятивної деконструкції … в інформаційному суспільстві // Діалог і порозуміння для європейської і світової спільнот. Колект. монографія. Львів: ЛНУ ім. І. Франка. С. 119-129. *Кемп Пітер*. Переосмислення філософії як сили слова. Вісник ЛНУ. Серія: Філософські науки. 2008. № 11. С. 7–14. http://old.filos.lnu.edu.ua/Visnyk/2008_11/1.pdf

	Кримський С. Б. Запити філософських смислів. К.: Парапан, 2003. 240 с. *Маєр-Абіх Клаус Міхаель*. Повстання на захист природи. Від довкілля до спільносвіту. Пер. з нім. А. Єрмоленка. К.: Лібра, 2004. 196 с. *Мілош Чеслав*. Поневолений розум. Сучасність, 1985. С. 42-97. http://shron1.chtyvo.org.ua/Milosh_Cheslav/Ponevolenyi_rozum.pdf *Після філософії: кінець чи трансформація*? Рорті, Ліотар, Фуко, Девідсон, Дамміт, Патнем, Апель, Габермас, Рикьор, Блуменберг, Тейлор / Пер. з англ. — К.: Четверта хвиля, 2000. 431 с. *Попович М. В.* Бути людиною. К.: 2011. 223 с. *Свааб Дік.* Ми – це наш мозок. Харків, 2017. 496 с. (с. 23-33; 296-312;393-408;) *Слотердайк П.* Критика цинічного розуму. Пер з нім. К.: Тандем, 2002. 544 с. *Фельдман Барретт Ліза*. Як народжуються емоції? Харків, 2018. 480 с. (с. 56-90; 207-277;435-455.) *Юваль Ной Харарі.* Людина Розумна. Історія людства від минулого до майбутнього. Харків, 2018. (с. 309-344; 497-519).
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу Денна форма навчання	32 годин аудиторних З них 32 годин лекційно-семінарських 58 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	Після завершення курсу аспірант повинен: **Знати:** - Ключові історичні етапи розвитку західної філософії та західної цивілізації; - в чому полягає неповнота і помилковість картезіанства з погляду екологічної свідомости; - особливості виникнення і розвитку практичної філософії; - особливості сучасних загроз, що обумовлені глобалізацією та інформатизацією; - в чому полягає сутність екологічної кризи? - особливості сучасних викликів, що стоять перед розумом людини і перед філософією; - особливості виникнення і поширення нігілізму; - соціальні причини існування «поневоленого розуму» і феномена «*кетман*»; - що таке нігілізм і в чому полягає його зв'язок з «цинічним розумом»?

	- про зв’язок між феноменом «гюбріс» та нігілізмом і цинізмом; - характеристику проблеми «постправди»; - відмінність між «істинами розуму» та «істинами факту»; - особливості взаємозв’язку між нігілістично-цинічними дискурсивно-наративними настановами та етичними практиками більшовизму і тероризму; - які загрози перед розумом і філософією виникають в процесі глобалізації? - недоліки антропоцентичного способу мислення; - що таке емпатія, в яких філософських теоріях вона дискутується і яким чином пов’язана з сучасними нейродослідженнями; - характеристику «емоційної гранулярності» щодо її обумовлення інтелектуальним розвитком і культурою; - про особливості взаємозв’язку між семіозом, еволюцією, емпатією і цивілізаційним розвитком. **У результаті засвоєних знань аспірант повинен уміти**: - працювати з філософською і художньою літературою, книгами, словниками та іншими джерелами інформації в аспекті застосування семіотичного аналізу; - охарактеризувати причини сучасних метафізичних викликів; - охарактеризувати передумови нігілістичного світогляду і мислення і вміти розрізняти його давні і сучасні форми; - визначити особливості цинічного розуму; - пояснити причини терористичних загроз та їхній зв’язок з нігілістичним мисленням; - характеризувати причини виникнення і поширення цинічного розуму та його культурно-феноменологічні особливості; - виявляти настанови антропоцентризму у світогляді і філософії; - охарактеризувати «метафізику екологічної кризи» згідно з поглядами В. Гьосле. - пояснити відмінності між антопоцентричним та екологічним світоглядами і розуміти їхні етичні настанови; - окреслювати нові сенси етики відповідальності для технологічного й інформаційного суспільства; - пояснити зв'язок соціальної відповідальності з етикою покликання і визнання; - пояснити взаємозв’язок між емпатією і цивілізаційним розвитком; - обґрунтувати інтегральний морально-екологічний категоричний імператив як нову формулу етичного; - визначати перспективи поступу України в контексті єдиного цивілізаційного розвитку людства

Формат курсу	Денна форма навчання.
Тематика курсу	Тема 1. Переосмислення філософії під впливом викликів глобалізації та інформаційного цивілізаційного розвитку. Тема 2. Нові загрози перед людством і нові виклики перед розумом і філософією. С. Кримський про «Запити філософських смислів». Тема 3. На шляху до «втіленого розуму»: семіотичний підхід до філософії як подолання картезіанської парадигми й антропоцентризму. Тема 4. Поняття семіозу та його рівні. Еволюція, семіоз, емпатія і етика. Тема 5. Критика нігілістичного, цинічного розуму і поневоленого розуму. Концепції А. Глюксмана і П. Слотердайка, Ч. Мілоша. Тема 6. Семіотичні основи культурної комунікації. Людина як семіотична тварина. Поняття природи до і після 17 століття. Тема 7. Практична філософія в сучасному світі. Концепції В. Гьосле і А. Єрмоленка. Тема 8. Нові виміри відповідальності в аспекті пошуку етики технологічного та інформаційного цивілізаційного розвитку (Ганс Йонас). Тема 9. Емпатія і дискурсивно-етичні практики. Емоційна гранулярність та її морально-етичний потенціал. Залежність розуміння від перцептивного семіозу. Тема 10. Проблема симулякрів і симуляції в розумінні, повідомленні й активності. Від дійсності до гіперреальности. Тема 11. Дитрих Бьолер про «відповідальність за майбутнє з глобальної перспективи». Тема 12. Реальність і дійсність. Дискурсивний вплив на відчуття, сприйняття та емоції. Соціальне конструювання дійсності і джерела суб'єктивності. Тема 13. Від спільноти людей до природного спільносвіту. Концепція Клауса Міхаеля Маєр-Абіха. Тема 14. Емпатія як цивілізаційний потенціал: її дискурсивні обмеження й перспективи. Тема 15. Соціальна етика та екологія. Гідність людини – шанування природи. Концепція А. Єрмоленка. Тема 16. Перспектива української дійсності в сенсі інтелектуально-правового моделювання єдиного цивілізаційного розвитку.

Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	Для вивчення курсу аспіранти потребують базових знань з історії філософії, семіотичної і комунікативної філософії, когнітивістики, етики.
Навчальні методи та техніки	В процесі навчання використовуються лекції, презентації, бесіди-дискусії, колоквіуми
Необхідне обладнання	Вивчення курсу може не потребувати використання програмного забезпечення, крім загально вживаних програм і операційних систем.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Поточний лекційний контроль: 26-50 балів. Відвідування і участь в бесіді – 5 балів. Презентація - 10 балів Домашня залікова робота (есе) та її презентація – до 30 балів. Обов'язковою вимогою до самостійних письмових робіт є доброчесність. Позитивна оцінка поточної успішності (сумарного результату проміжної і поетапної оцінки за семестр), за умови відсутності пропущених і невідпрацьованих тем, є підставою допуску до підсумкового іспиту. Враховуються бали набрані в процесі поточної роботи на лекціях, колоквіумах, самостійній роботі (70 балів) і бали іспитової презентації (30 балів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Питання до екзамену	1. Визначення змісту глобалізації й особливості інформаційного суспільного розвитку. 2. Виникнення філософії і її актуальність: світогляд, філософія, метафізика і наука. 3. Визначення ключових загроз перед людством і сучасних викликів та спокус перед філософією. 4. Філософія як творча сила слова і мовлення та її етичні межі. (за П. Кемпом). 5. Від практичного розуму до практичної філософії: доля метафізики і картезіанства. 6. Характерні особливості семіотичного повороту та першого і другого лінгвістичних внесків у філософію (згідно з концепцією М. Поповича). 7. Топологія нігілізму у філософії Ф. Ніцше і М. Гайдеґґера. 8. А. Ґлюксман про витоки, сутність і виклики нігілізму та його індивідуальну банальність. 9. П. Слотердайк: «Критика цинічного розуму» - ключові ідеї та висновки. 10. П. Слотердайк про цинізм як сутінки хибної свідомости і його / її розвінчання.

	11. П. Слотердайк про кардинальні і побічні різновиди цинізму. 12. Нігілізм і цинізм як проявляння «губріс» та зухвалості розуму. 13. Нігілізм як заперечення зла й аморалізм вседозволеності (А. Ґлюксман). 14. Цинічне мислення як прояв деперсоналізації і відчуження від покликання. 15. Чеслав Мілош про колоніальну і марксистську основу «поневоленого розуму». 16. Дискурсивні форми нігілізму в мисленні і філософії, його зв'язок з цинізмом та етичними практиками. 17. Проблема істини в сучасній філософії: відмінність між «істинами розуму» т а «істинами факту». 18. Комунікативний поворот у філософії: від К. Ясперса до О. Апеля, Ю. Габермаса і Дж. Ділі. 19. Почуттєво-емоційні оцінки в процесах комунікації (за М. Поповичем). 20. Концепції «втіленого розуму» і «телесної філософії» як критика картезіанства. 21. Постмодернізм як філософська парадигма і його сучасна доля. 22. Розум і культура. Філософія як феномен культури й інтерпретація смислів буття. 23. Конфронтації розуму. Раціональний розум і різноманітність раціонального досвіду. 24. Земні вороги розуму (згідно з Е. Ґелнером). 25. Хвороби розуму (згідно з Е. Гелнером). 26. Трансцендентність і релятивізм. 27. Р. Рорті про два підходи до тлумачення історії. 28. Критика логоцентризму й об'єктивістського розуму. 29. Поняття дискурсивно-етичної практики та їхня типологія. 30. Екологічне мислення й дискурсивно-етична практика свободи-автентичності. 31. К. М. Маєр-Абіх про «повстання на захист природи» і формування спільносвіту. 32. Характерні особливості поняття «постістини», передумови його поширення і форми спростування. 33. Характерні особливості Західного цивілізаційного процесу: ідея свободи і концепція «гюбріс». 34. Характеристика комунікативного повороту у філософії. Експресія як тип комунікації і тип дискурсу. 35. Характеристика «емоційної гранулярності» в аспекті її обумовлення інтелектуальним розвитком і культурою. 36. Ідея покликання і визнання у філософії: від Відродження до сучасності. 37. Новий погляд на людину - емоції як соціальна дійсність (за Л. Фельдман Барретт). 38. Проблема симулякрів і симуляції в розумінні, повідомленні й комунікативній активності. 39. Екологічний поворот у світогляді: від картезіанства до філософії втіленого розуму і мислення тварин. 40. Практична філософія природи К. М. Маєр-Абіха і нові виміри відповідальності.

	41. Парадигма етики відповідальності у філософії Ганса Йонаса. 42. Сучасна етика відповідальності перед загрозами майбутньому спільнотворенню. 43. Дитрих Бьолер про спільну відповідальність за майбутнє людства з глобальної перспективи. 44. Дискурсивно-етичне опосередкування моралі й політики. 45. Феномен «постправди»: його гносеологічна і соціальна природа.. 46. Емпатія і цивілізація. Концепція емпатичної цивілізації Джеремі Рифкіна і Ф. де Ваала. 47. Еволюція і семіоз: вихід «людини розумної» поза її біологічні межі. 48. Деконструкція дихотомії «культура-цивілізація» на користь визнання єдиного цивілізаційно-громадянського процесу. 49. Обґрунтування інтегрального морально-екологічного категоричного імперативу як нової формули етичного ставлення до дійсности. 50. Українська дійсність в її колоніально-комуністичній ретроспективі і в перспективі моделювання єдиного цивілізаційного розвитку.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК
Схема курсу «ФІЛОСОФІЯ ПІД ВПЛИВОМ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ»

Тиж. / дата / год.-	**Тема, план, короткі тези**	**Форма: лекція, самост. робота, дискусія**	**Матеріали**	**Література додаткова і ресурси в інтернеті**	**Завдання год**	**Термін виконання**
09.09. 2019 з 16.40 до 18.00	**Тема 1**. Переосмислення філософії під впливом викликів глобалізації та інформаційного цивілізаційного розвитку.	лекція	*Кемп Пітер*. Переосмислення філософії як сили слова. Вісник ЛНУ. Серія: Філософські науки. 2008. № 11. С. 7–14. http://old.filos.lnu.edu.ua/Visnyk/2008_11/1.pdf *Попович М. В.* Бути людиною.	*Кримський С. Б.* Запити філософських смислів. К.: Парапан, 2003. 240 с. *Ювал Ной Харарі.* Людина Розумна. Історія людства від минулого до майбутнього. (с. 309-344; 497-519).	2 год.ауд. 4 самост.	1 тиж

			К.: 2011.			
16.09	**Тема 2.** Нові загрози перед людством і нові виклики перед розумом і філософією. С. Кримський про «Запити філософських смислів».	лекція	*Кримський С. Б.* Запити філософських смислів. К.: Парапан, 2003. 240 с.	*Ювал Ной Харарі.* Людина Розумна. Історія людства від минулого до майбутнього. (с. 309-344; 497-519).	2 год.ауд. 4 самост.	1 тиж
23.09	**Тема 3.** На шляху до «втіленого розуму»: семіотичний підхід до філософії як подолання картезіанської парадигми й антропоцентризму.	Бесіда-дискусія	*Карась А.* Цивілізаційний проект розгортання громадянської ідентичності в контексті “утіленого розуму”. С. 70–93.	*Lakoff George, and Johnson Mark*. Philosophy in the Flesh: The Embodied Mind and Its Challenge to Western Thought. *Ділі Дж.* Основи семіотики. С. 82-116.	2 год.ауд. 4 самост.	1 тиж
30.09	**Тема 4.** Поняття семіозу та його рівні. Еволюція, семіоз, емпатія і етика.	лекція	*Ділі Дж.* Основи семіотики. С. 82-116.	*Rifkin Jeremy*. The Empathic Civilization. The Race to Global Consciousness in a World in Crisis.	2 год.ауд. 4 самост.	1 тиж
01.10	**Тема 5.** Критика нігілістичного і цинічного розуму. Концепції А. Глюксмана і П. Слотердайка. Поневолений розум (Ч. Мілош). Земні вороги розуму та його хвороби (згідно з Ґелнером).	Лекція-дискусія	*Слотердайк П.* Критика цинічного розуму. *Глюксман А.* Достоєвський на Мангеттене. *Ґелнер Е.* Розум і культура. К.: Акта, 2004. С. 90-176.	*Мілош Чеслав*. Поневолений розум. Сучасність, 1985. С. 42-97.http://shron1.chtyvo.org.ua/Milosh_Cheslav/Ponevolenyi_rozum.pdf *Гайдегер М.* Європейський нігілізм. П’ять головних рубрик в думках Ніцше // Хайдеггер М. Время и бытие. С. 63-177.	2 год.ауд. 4 самост.	1 тиж
08.10	**Тема 6.** Розум і культура. Семіотичні основи культурної комунікації. Людина як семіотична тварина. Поняття природи до і після 17 століття.	Бесіда-дискусія	*Гірц К.* Інтерпретація культур. С. 9-43-104. Ґелнер Е. Розум і культура. С. 116-171.	*Deely John*. Semiotic Animal. A postmodern definition of human being transcending Patriarchy and Feminism. P.11-35, 43-64, 99-127.	2 год. ауд. 4 самост.	1 тиж

15.10 з 16.40	**Тема 7.** Практична філософія в сучасному світі. Концепції В. Гьосле і А. Єрмоленка.	лекція	*Karas, A. F.* From practical reason to practical philosophy: implication of the presence of civil status. P. 192-217. DOI https://doi.org/10.36059/978-966-397-145-2/192-217	*Гьосле Вітторіо*. Практична філософія в сучасному світі. Пер. з нім. А. Єрмоленка. *Єрмоленко А. М.* Соціальна етика та екологія. Гідність людини-шанування природи.	2 год. ауд. 4 самост.	1 тиж
22.10	**Тема 8.** Нові виміри відповідальності в аспекті пошуку етики технологічного та інформаційного цивілізаційного розвитку (Ганс Йонас).	Лекція-бесіда	Йонас Г. Принц відповідальності. У пошуках етики для технологічної цивілізації.	*Єрмоленко А. М.* Соціальна етика та екологія. Гідність людини-шанування природи.	2 год. ауд. 4 самост.	1 тиж
29.10	**Тема 9.** Емпатія і дискурсивно-етичні практики. Емоційна гранулярність та її морально-етичний потенціал. Залежність розуміння від перцептивного семіозу.	Бесіда-дискус.	*Karas, A.* Civil Feelings as the Civilizational Capital. *Modern Philosophy in the Context of Intercultural Communication*: collective monograph. P. 73-106. doi: https://doi.org/10.36059/978-966-397-173-5/73-106	*Frans de Waal.* The Age of Empathy. USA, 2009. 294 p. *Фельдман Барретт Ліза*. Як народжуються емоції? (с. 56-90; 207-277;435-455.)	2 год. ауд. 4 самост.	1 тиж
04.11	**Тема 10.** Феномен «постправди». Проблема симулякрів і симуляції в розумінні, повідомленні й активності. Від дійсності до гіперреальности.	Лекція-бесіда	*Ланюк Є.* Постправда як чинник симулятивної деконструкції … в інформаційному суспільстві *Бодріяр. Ж.* Симулякри і симуляція.	*Бодрийяр Ж.* Символічний обмін та смерть / /https://ukrlib.com.ua ;	2 год. ауд. 4 самост.	1 тиж
11.11	**Тема 11.** Дитрих Бьолер про «відповідальність за майбутнє з глобальної перспективи».	Лекція-бесіда	*Бьолер Д.* Відповідальність за майбутнє з глобальної перспективи. Пер. з нім.	Йонас Г. Принц відповідальності.У пошуках етики для технологічної цивілізації.	2 год. ауд. 4 самост.	1 тиж
18.11	**Тема 12.** Реальність і дійсність. Дискурсивний вплив на відчуття, сприйняття та емоції. Соціальне конструювання дійсності і	Бесіда-дискусія	*Карась А.* Реальність і філософія у семіотичному аспекті // Записки наукового Товариства Шевченка. Том 256. Львів, 2008.	*Фельдман Барретт Ліза*. Як народжуються емоції? Харків, 2018. *Frans de Waal.* The Age of	2 год. ауд. 4 самост.	1 тиж

	джерела суб'єктивності.		С. 469-484	Empathy. USA, 2009. 294 p.		
25.11	**Тема 13.** Від спільноти людей до природного спільносвіту. Концепція Клауса Міхаеля Маєр-Абіха.	лекція	*Маєр-Абіх Клаус Міхаель*. Повстання на захист природи. Від довкілля до спільносвіту. Пер. з нім. А. Єрмоленка. К.: Лібра, 2004. 196 с.	*Rifkin Jeremy*. The Empathic Civilization. The Race to Global Consciousness in a World in Crisis. New York, Penguin Group, 2009. 674 p.	2 год. ауд. 2 самост.	1 тиж
02.12	**Тема 14.** Емпатія як цивілізаційний потенціал: її дискурсивні обмеження й перспективи.	лекція	*Rifkin Jeremy*. The Empathic Civilization. The Race to Global Consciousness in a World in Crisis. New York, Penguin Group, 2009. 674 p.	*Karas, A.* Civil Feelings as the Civilizational Capital. P. 73-106. doi: https://doi.org/10.36059/978-966-397-173-5/73-106 *Frans de Waal.* The Age of Empathy. USA, 2009. 294 p.	2 год. ауд. 4 самост.	1 тиж
09.12	**Тема 15.** Соціальна етика та екологія. Гідність людини – шанування природи. Концепція А. Єрмоленка.	дискусія	*Єрмоленко А. М.* Соціальна етика та екологія. Гідність людини-шанування природи.	*Єрмоленко А. М.* Соціальна етика та екологія. Гідність людини-шанування природи.	2 год. ауд. 2 самост.	1 тиж
16.12	**Тема 16.** Перспектива української дійсності в сенсі інтелектуально-правового моделювання єдиного цивілізаційного розвитку.	Лекція-дискусія	*Karas, A.* Civil Feelings as the Civilizational Capital. *Карась А.* Громадянське чуття – чинник порозуміння і розвитку.	Почепцов Г. Контроль над розумом. К.: КМА, 2012.	2 год. ауд. 2 самост.	1 тиж

Професор А. Ф. Карась